

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2021-684

7.7.2021

Trafikksforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyr – varsling samtidig med utskrivning av gebyr – returpost – undersøkelsesplikt – disp. – rettsvillfarelse – forsøk på å levere inn skilter per brevpost.

Klager ble ilagt gebyr for perioden 7.10.18–8.4.20. Klager ble oppført som eier av kjøretøyet den 29.6.17, og kjøretøyet var uforsikret i perioden 3.7.17–8.4.20. Kjøretøyet ble avregistrert den 9.4.20. Trafikksforsikringsforeningen hadde sendt flere gebyrkrav til klagers folkeregistrerte adresse i løpet av gebyrperioden, hvor alle brevene var kommet i returpost. Trafikksforsikringsforeningen fremla dokumentasjon vedrørende utført adressevask ved mottakelse av returpost, samt telefonlogg fra kontakt med klager per telefon og logg over e-postkorrespondanse mellom foreningen og klager. Klager avviste at gebyret kunne ilegges og anførte i hovedsak at han ikke ble tilstrekkelig varslet om gebyrileggelsen. Videre anførte klager bl.a. også at det måtte gis dispensasjon for gebyret som følge av hans rettsvillfarelse, samt at han hadde forsøkt å innlevere kjøretøyets skilter. Nemnda kom til at varslene sendt samtidig med utskrivningen av gebyr måtte anses som betryggende avsendt, og la vekt på at Trafikksforsikringsforeningen hadde dokumentert at undersøkelsesplikten var oppfylt ved mottak av returpost, bl.a. ved telefonlogg og kommunikasjon per e-post. Nemnda kom videre til at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon da klagers rettsuvidenhet ikke kunne anses som unnskyldelig, samt at dokumentasjonen innsendt vedrørende postsendingen av skiltene ikke var tilstrekkelig til å sannsynliggjøre at det var grunnlag for dispensasjon.

Saksfremstilling

Saken gjelder illeggelse av gebyr for uforsikret motorvogn for kjøretøy med registreringsnummer (...).

Klager er i Motorvognregisteret registret som eier av kjøretøyet

Kjøretøyet stod oppført som uforsikret i TFFAuto fra og med den 3.7.17.

Trafikksforsikringsforeningen ila klager et gebyr for uforsikret motorvogn den 10.10.18. Gebyret løp fra den 7.10.18.

Det fremgår av Motorvognregisteret at kjøretøyet ble avregistrert den 9.4.20, og gebyret løp frem til denne datoen. Total gebyrperiode er fra og med 7.10.18 til og med 8.4.20.

Klager fremmet klage mot gebyret den 18.6.20.

Trafikksforsikringsforeningen fremla ifm. klagesaken kopi av gebyrkrav tilsendt klagers folkeregistrerte adresse den 10.10.18, samt utskrift fra Folkeregisteret hvor det fremgikk at klagers bostedsadresse er (...). Foreningen la også frem utskrift av en logg som viste at det ble forsøkt å varsle klager elektronisk, men at varslene ikke lot seg sende som følge av at e-post og telefonnummer ikke var kjent for foreningen.

Videre redegjorde Trafikksforsikringsforeningen nærmere for utsendelse av gebyrkrav, og foreningen uttalte den 17.3.21 at:

[...]

TFF sender ut brev til folkeregistrert adresse. Det følger av folkeregisterloven § 6-3 at den som flytter til et land utenfor Norden for å bosette seg der eller oppholde seg der i minst seks måneder, skal før utreisen melde dette til skattekontoret.

Alle gebyrkravene i denne saken ble sendt til klagers folkeregistrerte adresse slik den fremkommer i motorvognregisteret, jf. gebyrforskriften § 4 fjerde ledd. Gebyrkravene er kommet i retur, og det har ikke lyktes TFF å finne en ny adresse på klager til tross for gjentatte adressesøk. Dette er trolig fordi klager, slik han selv opplyser, har flyttet utenlands, men ikke meldt flytting. Vi viser til tidligere innsendt bilde av folkeregisteret.

[...]

Til tross for at gebyrkravene kom i retur så ble klager gjort oppmerksom på at kjøretøyet var uforsikret og at det påløp gebyr allerede i november 2018. Dette følger av vedlagt telefonlogg. Klager ble også henvist til Statens vegvesen for å få hjelp til å avregistrere kjøretøyet. Klager skriver også i sin klage at han fikk vite om dette kravet fra hans venn. Vi viser til at denne vennen ringte inn til TFF i november 2018. Videre betalte klager den første fakturaen den 11.12.2018.

Vi har ikke registrert noen telefonsamtale med klager i 2019. Klager har imidlertid vært i telefonisk kontakt med TFF i 2018, samt fått informasjon tilsendt på hans e-postadresse. Videre har vi hatt kontakt med klager per e-post i 2019 og 2020.

[...]

Vedlagt fulgte kopi av 30 gebyrkrav sendt til klagers folkeregistrerte adresse.

Foreningen la videre frem utskrift av en logg fra interne systemer vedrørende kontakt med klager per telefon og e-post. Det fremgikk blant annet av loggen at "[k]unde ringte v/(...) Venn ringte inn" den 6.11.18.

Videre fremgikk det at "[k]unde ringte v/(...) Deb har ikke bodd i norge... Han skulle ringe oss på mandag" den 17.11.18.

Den 19.11.18 fremgikk det at "TLF: ugyldig nummer".

Det fremgikk også av loggen den 23.11.18 at "[k]unde ringte v/(...) Lurer på hva dette er... Sendt oversikt med kontakt... Deb betaler inn". I henhold til loggen ble det sendt en e-post til l...@gmail.com den samme dag.

Trafikksforsikringsforeningen la også ved en utskrift av en intern logg over returpost. Loggen viste registrert returpost med returkode "[n]y adresse ukjent" den 16.10.18, 1.11.18, 21.11.18, 11.12.18, 16.4.19, 8.5.19, 28.5.19, 18.6.19, 5.7.19, 19.7.19, 21.8.19, 12.9.19, 30.9.19, 11.9.19, 25.10.19, 12.11.19, 29.11.19, 16.12.19, 6.1.20, 22.1.20, 10.2.20, 27.2.20, 13.3.20, 8.4.20, 27.4.20, 13.5.20 og den 1.6.20.

Vedlagt fulgte også utskrift av en intern logg hvor det fremgikk at det gjentatte ganger hadde blitt foretatt en "[a]dressekontroll" etter mottakelse av returpost.

I sitt krav om nemnd har klager fremlagt ny dokumentasjon i form av bilder, samt skjermbilder av e-post korrespondanse mellom klager og Trafikksforsikringsforeningen i perioden november 2019 til juni 2020.

To av de vedlagte bildene viser en scooter. Det er lagt ved tre bilder som viser en postpakke adressert til (...) med adressen (...). På postpakken er det klistret en grønn lapp hvor det er huket av for "[i]kke hentet". Av skjermbildene av e-post korrespondansen mellom klager og Trafikksforsikringsforeningen, fremgår det blant annet at klager ber om å bli kontaktet per e-post.

Klager har avvist at det er grunnlag for å ilegge gebyr og anført at han ikke har blitt tilstrekkelig varslet om gebyrileggelsen, noe som må medføre at gebyrkravet må falle bort. Klager har ikke mottatt noen av gebyrkravene fra Trafikksforsikringsforeningen. Klager ble først kjent med gebyrileggelsen i 2019 ved at en venn av klager informerte ham om gebyrkravene, og dette kan ikke anses som tilstrekkelig varsling. Klager tok kontakt med Trafikksforsikringsforeningen og ba om at han i fremtiden ble kontaktet per e-post da han ikke lenger bodde i Norge.

Klager har videre anført at gebyret må ettergis som følge av at han ikke kjente til forsikringsplikten. Som utenlandsk statsborger var det norske lovverket lite tilgjengelig. Videre må gebyret ettergis da det lå utenfor klager sin kontroll å avregistrere kjøretøyet på et tidligere tidspunkt. Klager forsøkte å sende skiltene til Statens vegvesen, men skiltene kom i retur. Forsøket på å sende skiltene i posten, samt at disse kom i returpost, er dokumentert ved bildene klager har fremlagt. Til slutt har klager anført at gebyret må falle bort fordi kjøretøyet grunnet motorproblemer ikke har vært i bruk i gebyrperioden.

Trafikksforsikringsforeningen har opprettholdt gebyrileggelsen og anført at gebyr må betales for perioden kjøretøyet har vært uforsikret. Trafikksforsikringsforeningen har overholdt varslingsreglene i gebyrforskriften. Gebyrkravene ble sendt til klagers folkeregistrerte adresse. Klager må selv bære ansvaret for å melde flytting til ny adresse. Ved returpost foretok foreningen gjentatte adressesøk. Da klager flyttet utenlands uten å melde ifra om dette, hadde foreningen ingen muligheter for å finne klagers nye adresse. Videre var foreningen i telefonisk kontakt med klagers venn, samt at klager fikk tilsendt informasjon på e-post.

Videre har Trafikksforsikringsforeningen anført at det ikke er grunnlag for dispensasjon, og at det ikke er av betydning for forsikringsplikten om kjøretøyet er i bruk eller ikke.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Det første spørsmålet er om klager er blitt korrekt varslet om det ilagte gebyret.

Sekretariatet har i sin uttalelse gitt en grundig gjennomgang av reglene for varsling og nemndas praksis knyttet til de aktuelle bestemmelsene og har også gitt en begrunnelse for sitt syn som fullt ut anses dekkende for nemndas eget syn på dette spørsmålet.

Foranlediget av at klager ønsker saken prøvd i nemnd bemerker nemnda at hovedregelen om varsling finnes i gebyrforskriften § 6 første ledd. Utgangspunktet er at det skal varsles elektronisk, enten ved bruk av telefon (SMS) eller ved bruk av e-post. Begge deler forutsetter at forsikringstaker har gitt korrekt telefonnummer og/eller e-post adresse til sitt forsikringsselskap, og at dette har lagt opplysningene inn i TFFAuto. Varsling ved SMS eller e-post var i dette tilfellet ikke mulig da slike opplysninger ikke var registrert i det nevnte registeret.

Når elektronisk varsling ikke er mulig, skal varsling skje samtidig som gebyrkravet sendes i posten. Dette ble i dette tilfellet gjort ved brev 10.10.18 til klagers folkeregistrerte adresse. Det er ikke tvilsomt at brevet kom til klagers kunnskap, idet både en venn av ham og han selv ringte Trafikksforsikringsforeningen i november 2018 hvorefter gebyret for den første perioden ble betalt 11.12.18.

Brevet, som er fremlagt i kopi for nemnda, viser at klager her ble informert om at gebyret løp med et bestemt beløp og trafikksforsikringsavgift pr. dag. Det ble videre informert om hvordan gebyret og avgiften kunne stoppes, for eksempel ved innlevering av skiltene til Statens vegvesen. Det ble også oppgitt hvor man kunne få ytterligere informasjon.

Til tross for dette fortsatte gebyret å løpe helt frem til det ble avregistrert 9.4.20. I denne perioden sendte Trafikksforsikringsforeningen til sammen 30 brev til klagers folkeregistrerte adresse, men

brevene kom i retur. Trafikksforsikringsforeningen har lagt frem kopi av sin logg som viser utallige forsøk på adressevask og forsøk på å nå klager.

Brev som sendes til folkeregistret adresse, må som utgangspunkt anses betryggende avsendt. Kommer slike brev likevel i retur, må Trafikksforsikringsforeningen utvise og kunne dokumentere aktivitet med tanke på å nå frem til gebyrmottakeren på annen måte.

I dette tilfellet har Trafikksforsikringsforeningen på en forbilledlig måte dokumentert at undersøkelsesplikten er oppfylt ved å fremlegge kopi av logg som viser telefonsamtaler i november 2018 som allerede nevnt, kopi av vedtatt gebyrfaktura, adressekontroll og kommunikasjon via samme e-postadresse som klager har benyttet i klagesaken. Dette må ses i lys av at klager selv har opplyst at han flyttet utenlands, og dette skjedde uten at det ble meldt til Folkeregisteret eller Posten eller oppgitt noen adresse i utlandet. Slik nemnda ser saken, har klager nærmest gjort seg utilgjengelig etter at han var klar over at løpende gebyr var ilagt.

Nemnda er etter dette kommet til at gebyret ble varslet i tråd med reglene i gebyrforskriften.

Det neste spørsmål er om det er adgang til å ilegge gebyr for et kjøretøy som ikke er i kjørbær stand.

Denne problemstillingen har vært framme i en rekke saker, og det er åpenbart at anførselen ikke kan føre frem. Det er tilstrekkelig å vise til bilansvarsloven § 15 som knytter forsikringsplikten til registreringsreglene. Kjøretøyer skal med andre ord være forsikret så lenge de er registrert, uavhengig om de i kortere eller lengre perioder ikke brukes eller kan brukes.

Til slutt har klager anført at han som utlendig ikke var klar over alle rettsreglene knyttet til forsikring av kjøretøyer, og uansett forsøkte han å sende inn kjøretøyets skilter, men disse ble ikke hentet, og han fikk dem i retur som uavhentet. Han mener derfor at det bør gis dispensasjon for hele eller deler av gebyrkravet.

Trafikksforsikringsforeningen kan etter bilansvarsloven § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 ettergi gebyret, helt eller delvis. Ettergivelse kan skje dersom unnlåtelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll", jf. gebyrforskriften § 9. I Prop. 1 LS (2017-2018) side 202 uttalte Finansdepartementet blant annet følgende:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren.

Nemnda har i tidligere avgjørelser lagt til grunn at også rettsuvidenhet i prinsippet kan føre til dispensasjon, men at terskelen for å gi dispensasjon på et slikt grunnlag er høy.

Utgangspunktet er at enhver plikter å sette seg inn i og følge de rettsreglene som gjelder når man flytter til et annet land enn sitt eget. Reglene som det her er snakk om, er sentrale i alle europeiske land. Plikten til å forsikre et kjøretøy er sentral og gjelder, så vidt nemnda er kjent med, i alle EU-land. I dette tilfellet sto klager registrert som eier av kjøretøyet fra 29.6.17, og forsikringen løp ut allerede 3.7.17. Grunnen til det siste er ukjent, men dersom kjøretøyet ikke var i kjørbær stand, kunne klager, som skriver godt engelsk, søkt informasjon og eventuelt avregistrert kjøretøyet allerede på dette tidspunkt. Informasjon om innføringen av nyordningen med gebyr ble kunngjort i alle riksdekkende medier, og informasjonen var tilgjengelig på flere språk. Klagers rettsuvidenhet var således ikke unnskyldelig, og gebyret kan følgelig ikke frafalles på grunn av rettsvillfarelse.

Klager har endelig bedt om reduksjon av gebyret fordi han har prøvd å sende inn skiltene til Statens vegvesen, men fått de tilbake som uavhentede. Han har sendt inn bilder av postsendingen og skiltene, men det er ikke redegjort nærmere for innsendelsen eller omstendighetene som førte til at skiltene ikke ble hentet av adressaten. Poststemplet som antas å vise returen, er datert 17.8.20, altså etter utløpet av gebyrperioden.

Som det fremgår av sitatet fra Finansdepartementet, er det klager som har bevisbyrden for at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for dispensasjon. I dette tilfellet fikk klager informasjon om at forsikringsplikten ville opphøre ved innlevering av skiltene allerede i oktober/november 2018 da han mottok og senere betalte det første gebyrkravet, og han hadde allerede da oppfordring til å sørge for avregistrering. Det materialet han nå har sendt inn i saken er ikke tilstrekkelig til å sannsynliggjøre at det er grunnlag for dispensasjon.

Trafikksforsikringsforeningen gis etter dette medhold, og klager plikter da å betale det ilagte gebyret.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikksforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).